

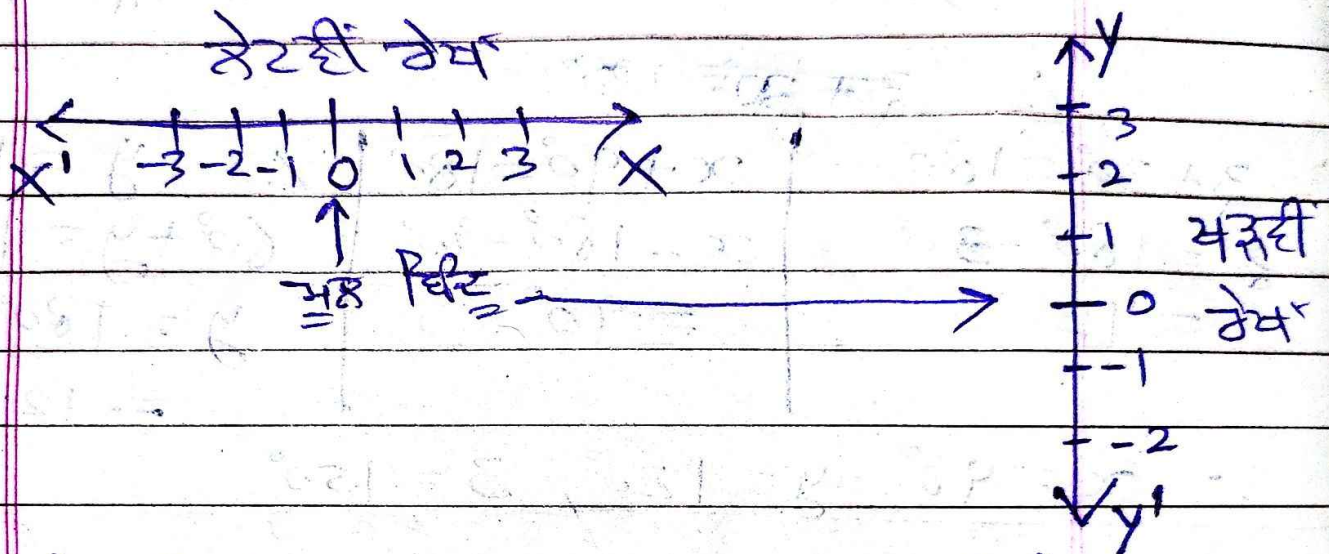
9th

PAGE NO.:

DATE: / / 20

ਕਾਰਟੀਜ਼ਨ ਪ੍ਰਣਾਲੀ :-

ਕਾਰਟੀਜ਼ਨ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਤਲ ਦੋ ਮੁੱਖ ਦਿਸ਼ਾਵਾਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ ਜਿਹਨਾਂ ਨੂੰ x ਅਤੇ y ਦਿਸ਼ਾਵਾਂ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਦੋ ਦਿਸ਼ਾਵਾਂ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਨਾਲ 90° ਦਾ ਕੋਣ ਬਣਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ।

ਖੜਦੀ ਰੇਖਾ x ਨੂੰ x -ਪੁਰਾ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ।
 ਖੜਦੀ ਰੇਖਾ y ਨੂੰ y -ਪੁਰਾ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ।

ਜਿੱਥੇ x ਅਤੇ y ਪੁਰੇ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਕੱਟਦੇ ਹਨ, ਉਸ ਬਿੰਦੂ ਨੂੰ ਮੂਲ ਬਿੰਦੂ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ।

$$\text{ਮੂਲ ਬਿੰਦੂ} = \text{Origin} = 0$$

OX ਅਤੇ OY ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦਿਸ਼ਾਵਾਂ ਹਨ।

Ox ਅਤੇ Oy ਰਿਣਾਤਮਕ ਦਿਸ਼ਾਵਾਂ ਹਨ।

ਦੋ ਪੁਰੇ (x, y) ਸਮੂਹ ਨੂੰ ਇੱਕ ਬਿੰਦੂ ਦਿੰਦੇ ਹਨ।

- ਇਹਦੇ ੭੧/ ੭੮ ਭਾਗ ਤੇ ਚੋਖੀ ਵਰਤੀ ਜਾ

DATE: / / 20

PAGE NO.:

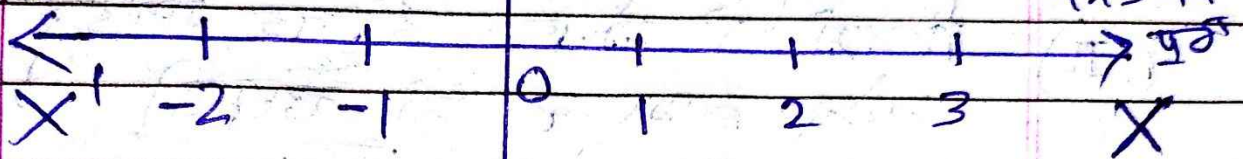
DATE: / / 20

ਧਰਤੀ ਪੁਰ

I - ਚੋਖੀ

II - ਚੋਖੀ

ਧਰਤੀ ਪੁਰ

III - ਚੋਖੀ

IV - ਚੋਖੀ

ਧਰਤੀ ਪੁਰ

ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤੇ ਵਰਤੀ ਜਾ ਤੇ ਜੋ ਪਿਰੰਦੇ
ਅੰਕ ਮਿਲਦੇ ਹਨ।

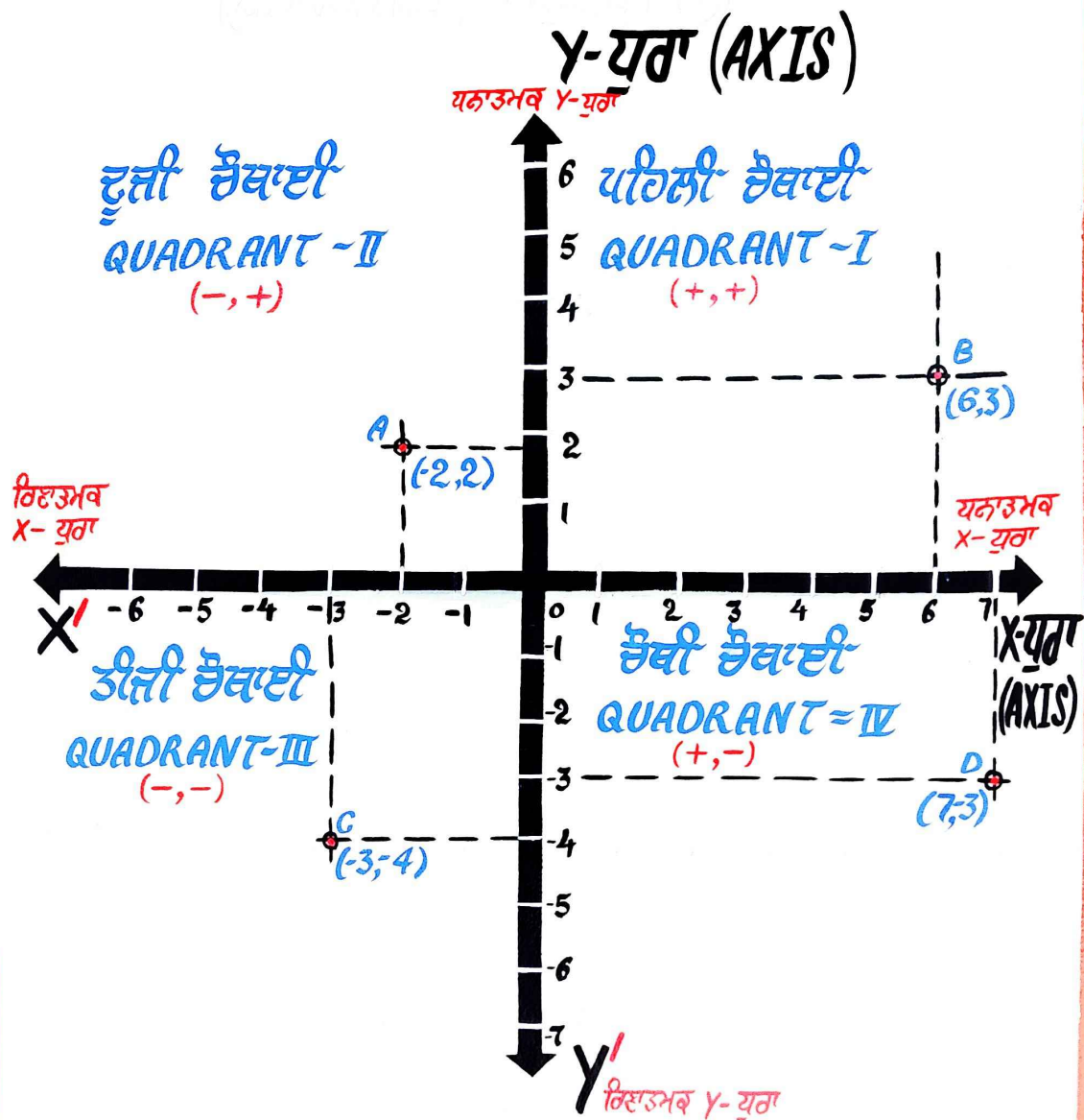
ਇਸਨੂੰ ਸਮਝੀ ਜਾਣ ਵਾਲਾ (ਪਿਰੰਦੇ)
ਕਰਨ ਲਈ ਸਾਡੇ ਪੇਪਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰੋ ਜਾਂ।

x - ਧਰਤੀ ਦੇ ਪਿਰੰਦੇ ਅੰਕ ਨੂੰ ਭੁਜ (abscissa)
ਵਰਤੀ ਜਾ

y - ਧਰਤੀ ਦੇ ਪਿਰੰਦੇ ਅੰਕ ਨੂੰ ਕੋਈ (ordinate)
ਵਰਤੀ ਜਾ।

ਕਿਸੇ ਬਿੰਦੂ ਦੇ ਪਿਰੰਦੇ ਅੰਕ = (x, y)

ਨਿਰਦੇਸ਼ ਅੰਕ ਜਮਾਇਤੀ

ABSCISSA = ਭੁਜ

ORDINATE = ਕੋਟੀ

ਬਿੰਦੂ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਅੰਕ = (x, y)
= (ਭੁਜ, ਕੋਟੀ)

ਮੂਲ ਬਿੰਦੂ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਅੰਕ $(0, 0)$ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।

9th

Ex. 3.2

Any. ①

① ਵਾਹੀਜ਼ਨ ਸਮਤਲ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਬਿੰਦੂ ਦੀ ਸੰਬੰਧੀ ਰਿਪਰੇਜ਼ਿਟ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਕੋਟੀਜ਼ ਰੇਖਾ ਦਾ ਨਾਂ x-ਧੁਰਾ ਅਤੇ ਖੜਬੀ ਰੇਖਾ ਦਾ ਨਾਂ y-ਧੁਰਾ ਹੈ।

② ਇਹਨਾਂ ਦੋ ਰੇਖਾਵਾਂ ਤੋਂ ਕੋਈ ਸਮਤਲ ਦੇ ਹੋਰ ਭਾਗ ਦਾ ਨਾਂ ਬੰਧੀ ਹੈ।

③ ਇਸ ਬਿੰਦੂ ਦਾ ਨਾਂ ਮੂਲ ਬਿੰਦੂ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਇਹ ਦੋ ਰੇਖਾਵਾਂ ਕੱਟਦੀਆਂ ਹਨ।

Any. ② ਪਿਛਲਾ ਕਰ ਗਏ ਹਨ ਧੰਨ :-

① B ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਅੰਕ $= (x, y) = (-5, 2)$

② C ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਅੰਕ $= (5, -5)$

③ $(-3, -5) =$ ਬਿੰਦੂ E

④ $(2, -4) =$ ਬਿੰਦੂ G

⑤ D ਦਾ ਭੁਜ $= 6$

[ਬਿੰਦੂ D $= (6, 2) = (\text{ਭੁਜ}, \text{ਕੋਈ})$]

⑥ H ਦੀ ਕੋਈ $= -3$

ਬਿੰਦੂ H $= (-5, -3)$

⑦ ਬਿੰਦੂ L ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਅੰਕ $= (0, 5)$

⑧ ਬਿੰਦੂ M ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਅੰਕ $= (-3, 0)$